

วารสารพุทธมคค์
JOURNAL OF BUDDHAMAGGA

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2564)
Vol. 6 No. 1 (January – June 2021)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำวารสารพุทธมคค์ให้เกิดขึ้นในสำนักเรียน
2. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาวารสารพุทธมคค์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI
3. เพื่อให้มีวารสารที่ได้มาตรฐานสำหรับตีพิมพ์ผลงานของบุคลากรภายในและภายนอกสำนักเรียน

เจ้าของ

ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม (RESEARCH CENTER FOR DHAMMSUKSA PHRAPARIYATTIDHAMMA OF WATAWUTWIKASITARAM SCHOOL) สำนักงานวารสารพุทธมคค์ ภูมิคุณแม่ชาลิ้ง
ห้อง 305 เลขที่ 137 วัดอาวุธวิกสิตาราม ถนนจรัญสนิทวงศ์ 71 บางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทร 0860864258

ที่ปรึกษา

พระเทพปัญญามุนี	เจ้าอาวาส/เจ้าสำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
พระราชติลก, ดร.	ประธานกรรมการบริหารการศึกษา
พระศรีวินยาภรณ์, ดร.	เจ้าคณะแขวงบางพลัด
พระมหาสมาน ธมมวชิโร	อาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
พระมหาฉัตรชัย สุนตตชโย, ผศ.ดร.	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาบุญนา จานวีโร, ผศ.ดร.	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาพรชัย สิริวิโร, ผศ.ดร.	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.เนตร หงษ์ไกรเลิศ	มหาวิทยาลัยสยาม
นาวาเอก ดร.นพดล บงกชกาญจน์	กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
ดร.วิลาสินี วัฒนมงคล	ผู้พิพากษาสมทบ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม

บรรณาธิการวารสาร

พระมหามหวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.

กองบรรณาธิการวารสาร

พระบุญฤทธิ์ อภิปัญโญ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.มนัสวี ศรีนนท์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ดร.ธเนศ เกษศิลป์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.ดร.สุณี เวชประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยวชิราวุธราช
พ.ต.ท.หญิง ดร.ปิยะนุช ศรีสรานุกรม	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
นายครรชิต มีซ่อง	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

พระครูปลัดสุธรรม จันทมโม, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
พระมหาอดิเดช สติวโร, ดร.	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี, ดร.	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหานรินทร์ สุรปญโญ, ดร.	วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระสุชุม สุขวฑฒโก, ผศ.	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ศรัชัย ท้าวมิตร	พนักงานเกษียณอายุ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ.ดร.รัตน์ ปญญาภา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.สุชาติ บุษย์ชญาณนท์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผศ.ดร.ประทีป พืชมองกลาง	คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผศ.ดร.ณัฐพงษ์ มะลิซ้อน	วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ผศ.ดร.ภาสิต สุขวรรณดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.ภัทรชัย อุทาพันธ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ผศ.ดร.ปณณพงศ์ วงศ์นาศรี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช
ผศ.ดร.บารมี อริยะเลิศเมตตา	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ.พิเศษ ดร.สรวิษฐ์ วงษ์สอาด	อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร.ขวลิต ไหลรินทร์	พนักงานเกษียณอายุ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.กฤตสุขิน พลเสน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.ทวี เลี้ยวประโคน	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ดร.มนัสวี ศรีนนท์	สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล
ดร.ธนศ เกษศิลป์	คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ดร.สุนทร ธนศิลป์พิชิต	วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.พูนศักดิ์ กมล	วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.เพ็ญพรรณ เพื่องฟูลอย	วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุพรรณภูมิ
	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์
ดร.ธานี สุวรรณประทีป	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
	วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส
ดร.เมธา หริมเทพาธิป	สาขาวิชาปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ดร.ธารินี กิตติกาญจน์โสภณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ดร.ศุภานนท์ ขอบประดิษฐ์	วิทยาลัยทองสุข
ดร.อรพรรณ สุชาติกุลวิทย์	นักวิชาการอิสระ ด้านศาสนาและปรัชญา
ดร.สมเจต หลวงกัน	ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
ดร.กัญญารักษ์ แม็กกี้	ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
ดร.บัวบุษรา อัครศุติพงศ์	ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

ฝ่ายจัดรูปเล่ม/สมาชิกวารสาร

นายอริย์ธัช เลิศอมรไชยกิจ	นางคณนภัค กฤดากร ณ อยุธยา
นางสาวพรทิพย์ พงษ์กิตติวงศ์	นางสาวณัฐปรียา วิจิตรฐะพันธุ์

พิมพ์ที่

จี คลาส (G CLASS) เลขที่ 26/19 ศาลายา พุทธมณฑล นครปฐม 73170
โทร 028892223 โทรสาร 028893204 อีเมลล์ g_class@hotmail.com

บทบรรณาธิการ

ปี พ.ศ. 2564 นับว่าเป็นปีที่ 6 ในการจัดพิมพ์วารสารพุทธมัตถ์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม สำหรับดำเนินการทุกอย่างในการบริหารจัดการวารสารนั้น ทางกองบรรณาธิการวารสารได้ทำงานบริหารจัดการบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความวิจารณ์หนังสือ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI อย่างเคร่งครัดและเข้มข้นทุกขั้นตอน ดังนั้น วารสารฉบับที่ 1 นี้ ทางกองบรรณาธิการวารสารจึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความละ 2 รูป/คน ทั้งนี้ แนวโน้มต่อไปอีกไม่นาน ทางกองบรรณาธิการวารสารจักได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในจำนวนที่มากขึ้นกว่าเดิมประเมินแต่ละบทความ เพื่อต้องการให้คุณภาพบทความที่จะเผยแพร่ในวารสารได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

วารสารพุทธมัตถ์ฉบับนี้ได้นำเสนอผลงานของนักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. การลงโทษประหารชีวิตในมุมมองทางพุทธจริยศาสตร์และปรัชญาตะวันตก (THE CAPITAL PUNISHMENT (DEATH PENALTY) IN THE VIEW OF BUDDHIST ETHICAL PHILOSOPHY AND WESTERN PHILOSOPHY) โดย พระครูโกศลศาสนบัณฑิต (ภุชณะ บุชกุล) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า (1) การลงโทษประหารชีวิตเป็นการลงโทษประเภหนักที่สุดตามกฎหมายทั้งกฎหมายไทยและต่างประเทศกล่าวเฉพาะที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญาของไทย ฉบับ พ.ศ.2540 มีระบุดังความผิดและมาตราไว้ดังนี้คือ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของราชอาณาจักร และความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ระบุดังในมาตรา 107, ความผิดขอหาปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์หรือพยายามปลงพระชนม์ ระบุดังในมาตรา 108 เป็นต้น ส่วนในปรัชญาตะวันตกมีการกล่าวถึงทฤษฎีการลงโทษ 4 แบบด้วยกันคือ 1. ทฤษฎีแก้แค้นทดแทน 2. ทฤษฎีอรรถประโยชน์ 3. ทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และ 4. ทฤษฎีคุ้มครองสังคม สำหรับวิธีการลงโทษประหารชีวิตที่ทำกันในประเทศต่าง ๆ เท่าที่พบหลักฐาน มี 7 วิธีหลักๆ ดังนี้ 1.วิธียิงเป้า 2. วิธีแขวนคอ 3. วิธีฉีดยาเคมีเข้าสู่ร่างกาย และวิธีอื่น ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของจอห์น สจ๊วต มิลล์ และอิมมานูเอล คานท์มาใช้วิเคราะห์ด้วย (2) การลงโทษประหารชีวิตในพุทธจริยศาสตร์เป็นการกล่าวเปรียบเทียบว่าเป็นการลงโทษที่เทียบเท่าการลงโทษประหารชีวิตคือการลงโทษโดยสั่งให้ลาสิกขา เป็นการขับออกจากกลุ่มหรือให้พ้นสภาพจากการเป็นอยู่ในสภาพเดิม เรียกว่าการลงโทษขั้นปาราชิก คือขับให้พ้นสภาพจากความเป็นพระภิกษุ เพราะพระภิกษุนั้นได้ละเมิดบทบัญญัติที่ทางพุทธปรัชญาถือว่าร้ายแรงมากข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อใน 4 ข้อ เรียกปาราชิก 4 ข้อ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องร้ายแรงสำหรับพระภิกษุ เมื่อละเมิดแล้วอาจมีโทษตามกฎหมายบ้านเมืองด้วย บางข้ออาจถึงกับต้องโทษประหารตามกฎหมายอาญาจริง ๆ การลงโทษในทางพุทธจริยศาสตร์เรียกว่านิคหกรรม ตรงข้ามกับคำว่า ปคคหกรรม แปลว่าการยกย่อง นิคหกรรมมี 6 อย่าง 1. ตัชนียกรรมคือวิธีลงโทษด้วยการตำหนิโทษ 2. นิยสกรรมคือวิธีการลงโทษด้วยการถอดยศ 3. ปัพพาชนียกรรมคือวิธีการลงโทษด้วยการขับไล่ออกจากหมู่คณะ 4. ปฏิสارณียกรรมคือวิธีลงโทษด้วยการให้ระลึกถึงอุปการคุณของผู้อื่น 5. อุกเขปนียกรรมคือวิธีลงโทษด้วยการห้ามอยู่และฉันร่วมกับภิกษุอื่น ๆ 6. ตัสสาปาปิยสิกการมคือวิธีลงโทษด้วยการพิจารณาตามความเหมาะสม การลงโทษประหารชีวิตอาจเทียบเท่ากับอุกเขปนียกรรม คือลงโทษด้วยการห้ามอยู่และฉันร่วมกับภิกษุอื่น ๆ เพราะเมื่อคนถูกประหารชีวิตแล้วหรือให้ภิกษุลาสิกขาไปแล้วก็มาอยู่ร่วมกับหมู่คณะไม่ได้อีกต่อไป ระดับการลงโทษมี 3 ระดับ คือ 1. ระดับโทษสถานหนัก คือลงโทษไล่ขับให้พ้นจากสภาพพระภิกษุซึ่งเทียบเท่าการประหารชีวิต 2. ระดับโทษปานกลาง คือลงโทษให้อยู่ปริวาสกรรมในที่จำเพาะซึ่งเทียบเท่ากับการถูกสั่งให้จำคุก 3. ระดับโทษสถานเบา คือลงโทษโดยให้แสดงอาบัติหรือบอกกล่าวโทษของตน

ต่อหน้าพระภิกษุหรือต่อหน้าคณะสงฆ์ ซึ่งเทียบเท่ากับการประจานความผิดต่อหน้าสาธารณชน (3) วิเคราะห์การลงโทษประหารชีวิตในมุมมองทางพุทธจริยศาสตร์ อาจมองได้ว่าการลงโทษประหารชีวิตเป็นเรื่องโหดร้ายทารุณ ไร้เมตตา ในทางพุทธจริยศาสตร์ไม่ได้ส่งเสริมให้มีการประหารชีวิตจริง ๆ แต่การขับออกจากหมู่หรือขับออกจากสังคมของพระภิกษุก็ถือว่าเทียบเท่ากับการถูกลงโทษประหารชีวิต จุดประสงค์ของการขับออกจากหมู่ก็เพียงปรามให้รู้ว่าคุณทำตัวไม่เหมาะที่จะอยู่ในสังคมของพระภิกษุ คุณควรไปอยู่ในสังคมฆราวาส และสามารถเป็นคนดีของสังคมนั้นได้ ยังทำดีทำประโยชน์ในสังคมฆราวาสได้ อนึ่งแม้ว่าเป็นการต้องโทษทางวินัยสงฆ์ ถ้าเป็นความผิดร้ายแรงที่ระบุในกฎหมายอาญาด้วยก็มีสิทธิ์ได้รับโทษประหารชีวิตจริง ๆ ได้ด้วย คนทุกคนจึงควรสำนึกในเรื่องนี้ จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการให้มีการลงโทษเมื่อคนๆนั้นกระทำความผิด ทั้งยังเห็นว่าการลงโทษประหารชีวิตมีความจำเป็นในสังคมไทย ยังควรคงไว้ในกฎหมายของประเทศไทย เพื่อจะได้ปกป้องคนดี และปรามไม่ให้คนทำความผิดร้ายแรง การใช้การลงโทษประหารชีวิตต้องมีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ไม่ให้มีการลงโทษผิดพลาด ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายที่แก้ไขไม่ได้ ส่วนการลงโทษประหารชีวิตในมุมมองของปรัชญาตะวันตกนั้น มีการกล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีการลงโทษประหารชีวิต กล่าวถึงวิธีการลงโทษประหารชีวิตว่ามี 7 วิธีคือ วิธียิงเป้าเป็นต้น นักปรัชญาตะวันตกเช่น มิลล์ พูดถึงประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่ หรือคนจำนวนมาก ถ้าประหารฆาตรกรคนหนึ่งแล้วทำให้คนจำนวนมากมีความสุข ก็เป็นเรื่องที่สมควรทำอย่างยิ่ง ถ้าคนส่วนมากไม่มีความสุข ก็ไม่สมควรทำ สำหรับความเห็นของค่านที่ซึ่งเป็นคนเคร่งครัดธรรม ท่านมีความเห็นว่าถ้าคนๆหนึ่งทำผิดกฎหมายก็สมควรถูกลงโทษตามบทบัญญัติของกฎหมาย ถ้ากฎหมายบัญญัติให้ลงโทษประหารชีวิต ก็ต้องลงโทษตามนั้น ถ้าไม่ประหารฆาตรกรประชาชนที่อยู่ในเมืองนั้นหรือประเทศนั้นจะมีเลือดฆาตรกรปนอยู่ด้วย ตามนัยยะนี้ถือว่ามิลล์และค่านที่เห็นด้วยกับการมีและใช้การลงโทษประหารชีวิตอย่างไม่ต้องสงสัย

2. การประเมินศักยภาพชุมชนเพื่อการศึกษาและการท่องเที่ยวชุมชน: บ้านด่านเนินสูง อำเภอเมือง จังหวัดตราด (Community Potential Assessment for Education and Community Tourism Management : Ban Dan Noen Sung, Mueang District, Trat Province) โดย ปฏิภาณ กิตตินันท์วัฒน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และ เรืองวิทย์ นิลโคตร อธิรัฐกร วรบำรุงกุล วัยวุฒิ บุญลอย มนตรี วิชยวงษ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผลการศึกษา พบว่า ชุมชนมีศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวที่สำคัญ ประกอบด้วยศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เข้มแข็งและสามัคคี ด้านทรัพยากรป่าไม้และธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์พร้อมรองรับการท่องเที่ยว มีต้นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมอันโดดเด่นของชุมชน มีต้นทุนด้านการบริหารจัดการเครือข่ายทั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวและเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าชุมชน และการสนับสนุนจากภาคีวิชาการระดับพื้นที่เพื่อพัฒนาบนพื้นฐานและความต้องการของชุมชน ผ่านจัดการความรู้ของทุกฝ่าย การให้ข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงและตั้งอยู่บนฐานบริบทของพื้นที่ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาและการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่จะส่งต่อไปกับชุมชน และทุกภาคส่วนได้เรียนรู้ผ่านการดำเนินการต่าง ๆ ส่งผลให้ชุมชนมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นพื้นที่เพื่อการศึกษาและการจัดการท่องเที่ยวชุมชนได้

3. ปัจจัยด้านความมีวินัยและด้านความอดทนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการบรรพชาเป็นสามเณร ในกลุ่มสามเณรใหม่ ปี 2563 ของวัดโลกโมฬี อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (The Factors of Discipline and Patience Influencing the Achievement of Novices Ordination in the New Group's Novices in 2020 of Wat Lok Molee, Muang District, Chiang Mai Province) โดย พระณัฐฐวัฒน์ ตั้งปฐมวงศ์ (ญาณปปโก) นักวิชาการอิสระ วัดปิ่นเส้า จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยด้านความมีวินัย อยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน ด้านความมีวินัยของการบรรพชาเป็นสามเณรโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย (2.31) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (4.25) การบรรพชาเป็นสามเณร โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และปัจจัยด้านความขยันอดทนของการบรรพชาเป็นสามเณรโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย (2.31) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (4.25) การบรรพชาเป็นสามเณร ในปัจจัยด้านความขยันอดทน อยู่ในระดับปานกลาง การหาค่าที่แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของการบรรพชาเป็นสามเณรโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย (2.42) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (4.63) การบรรพชาเป็นสามเณรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในระดับสูง และการบรรพชาเป็นสามเณร มีปัจจัยด้านความมีวินัย (1.76) ความขยันอดทน (2.00) อยู่ในระดับพฤติกรรมปานกลาง และทำให้ทราบว่า การบรรพชาเป็นสามเณร ในกลุ่มสามเณรใหม่ ปี 2563 ของวัดโลกโมฬี อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 24 รูป มีปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับพฤติกรรมสูง ทั้งๆ ที่มีความแตกต่างของแต่ละปัจจัย

4. การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาของวัดในจังหวัดสุพรรณบุรี (Potential Development of Buddhist Tourist Attractions of Monasteries in Suphanburi Province) โดย พระมหาวุฒิพงษ์ วุฑฒิวโส อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพปัญหาของจังหวัดสุพรรณบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาที่ตั้งกระจายอยู่ห่างออกจากกันหลายท้องที่ ซึ่งสภาพการกระจายตัวดังกล่าวส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น เช่น ขาดการรับส่งสาธารณะ ขาดการดูแลด้านความปลอดภัย ขาดที่พักในชุมชนที่ห่างไกลจากตัวเมือง 2) เรื่องการขาดการประสานงานกับจังหวัดข้างเคียงและขาดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาที่มีความหลากหลายและมีมิติในเชิงลึกที่ต้องอาศัยความเข้าใจประวัติความเป็นมา และความสำคัญในทางพระพุทธศาสนา โดยควรมีการยกระดับศักยภาพและสิ่งดึงดูดใจ ด้วยการจัดทำผังแม่บทเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาร่วมกับจังหวัดอื่นใกล้เคียง เช่น พระนครศรีอยุธยา นครปฐม และกาญจนบุรี เพื่อยกระดับเส้นทางและกิจกรรมนันทนาการให้ชัดเจน และดึงดูดใจร่วมกันระหว่างภาคีด้านการท่องเที่ยวเชิงพุทธในแต่ละจังหวัด ตามเส้นทางนันทนาการ ทั้งในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี-อำเภออู่ทอง เช่น การเข้าถึง การเดินทางที่สะดวก ปลอดภัย หรือโรงแรมที่พัก เป็นต้น และ3) การทำงานโดยอาศัยผังแม่บทด้านการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาที่ครอบคลุมทั้งเรื่องเส้นทางและกิจกรรมจะช่วยจุดประกายการสร้างความร่วมมือและนำไปสู่การยกระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรีได้อย่างยั่งยืน

5. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ภาษาบาลีเบื้องต้นด้วยอักษรไทย-โรมัน (The development of Learning Package Pali Language for The Beginners using Thai-Romanized Alphabets) โดย พระครูศรีอรุณศาสน์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลจากการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของพระนิสิตปริญญาตรีปีที่ 1 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ4) ผลการวัดระดับความพึงพอใจของพระนิสิตในการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ภาษาบาลีเบื้องต้นด้วยอักษรไทย/โรมัน อยู่ในระดับมาก เฉลี่ย 4.14 คาสนวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.11

6. พระสงฆ์กับบทบาทในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลท่าจีนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร (The Roles of Sangha in Community Development in Tha Chin Subdistrict Municipality, Muang District, Samusakorn province) โดย พระครูสาครธรรมประสิทธิ์ วิทยาลัยทองสุข ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลท่าจีน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย มากสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรมและด้านเศรษฐกิจ ส่วนด้านสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด และเมื่อจำแนก

ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของ พระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนา ชุมชนเทศบาลตำบลท่าจีน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ของพระสงฆ์ในการพัฒนา ชุมชนไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการส่งเสริม บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลท่าจีน อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรสาคร พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ด้านสังคม ได้แก่ พระสงฆ์ ควรเทศนาและอบรม ให้ประชาชนในชุมชนมีความรักใคร่สามัคคีกันชุมชน ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำทางจิต วิญญาณ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ พระสงฆ์ปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จัดให้วัดเป็นศูนย์รวมในการสนับสนุนการ ประกอบอาชีพหรือส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในชุมชน ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ พระสงฆ์ควรอบรมให้ควรรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรมท้องถิ่น และประเพณีต่างๆ ให้กับเด็ก และเยาวชนในชุมชน เพื่อสืบทอดต่อไป ด้านสาธารณสุข ได้แก่ พระสงฆ์ควรปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดี และนำธรรมะมาใช้ส่งเสริมในการบำบัดโรคหรือยาเสพติดแก่ประชาชนใน ชุมชน และด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พระสงฆ์ควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการรักษาความสะอาดให้กับชุมชนและฟื้นฟู อนุรักษ์ ป่าไม้และต้นน้ำในชุมชน

7. คุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัด

อุดรธานี (SERVICE QUALITY OF NONG WUASO DISTRICT MUNICIPALITY UDON THANI PROVINCE) โดย อนันต์ มิทาโช บุญเหลือ บุษปามาลา และ โกศล สอดส่อง คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.31) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านด้าน กระบวนการให้บริการ ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.38) และด้านบุคลากรให้บริการ ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.33) รองลงมาคือด้านการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 0.32) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านช่องทางการให้บริการ ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.40) การเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของเทศบาล ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของ เทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม ควรจัดให้มีช่องทางให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ มีมุมหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ให้เพียงพอในระหว่าง การรอรับบริการของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ

8. การสร้างสื่อแอนิเมชัน 3D เรื่องไวรัสโควิด 19 สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (DEVELOP 3D ANIMATION MEDIA ABOUT COVID 19 FOR UNDERGRADUATE STUDENTS BANGKOK THONBURI UNIVERSITY) โดย วิศกรณ์ โสภากิมุข โสภพัฒน์ โสภากิมุข และ อชิตพล มีมัย สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) สื่อแอนิเมชัน 3D เรื่อง ไวรัสโควิด 19 สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.00/82.44 2) คะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังจากเรียนด้วยสื่อแอนิเมชัน 3D เรื่อง ไวรัสโควิด 19 สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี สูงกว่าคะแนนทดสอบ

ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีความพึงพอใจในสื่อแอนิเมชัน 3D เรื่อง ไวรัสโควิด 19 สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี อยู่ในระดับมาก

9. การพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานรักษาความปลอดภัยโรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื่อนอบุรัตน์ จังหวัดขอนแก่น (IMPROVING THE PERFORMANCE OF SECURITY PERSONNEL IN THE NORTHEASTERN HYDRO POWER PLANT UBONRATANA DAM KHON KAEN PROVINCE) โดย วีรชิต ไชยเทพ และ ชาญยุทธ หาญชนะ คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานรักษาความปลอดภัย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เชื่อนอบุรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D.= 0.43) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านด้านการรักษาความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.94$, S.D.= 0.55) รองลงมาคือด้านการป้องกันภัยพิบัติ ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.56) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยในการทำงาน ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.65) การเปรียบเทียบการพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานรักษาความปลอดภัยโรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื่อนอบุรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานรักษาความปลอดภัยโรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื่อนอบุรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ควรมีการจัดอบรมอยู่เป็นประจำสำหรับการด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยในการทำงาน หมั่นตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องมือ และอุปกรณ์อยู่เสมอเพื่อความพร้อมต่อการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน

10. การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการเพื่อสร้างการรับรู้คุณค่าอุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐม (INTEGRATED MARKETING COMMUNICATION FOR CREATING PERCEIVED VALUE OF THE UTTAYAN ACHEEP CHAIPATTANA AT NAKORN PATHOM PROVINCE) โดย รัตน์ชนก มากะพันธ์ และ ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัย พบว่า ระดับการสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการที่ส่งผลต่อการรับรู้คุณค่า อุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการที่มีระดับสูงสุดคือ การขายโดยบุคคล รองลงมาคือการประชุมสัมมนา และการจัดกิจกรรม ระดับการรับรู้คุณค่าอุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมาก การรับรู้คุณค่าอยู่ในระดับสูงสุดคือ การรับรู้คุณภาพ รองลงมาคือ การเชื่อมโยงตราสินค้า การตระหนักรับรู้ตราสินค้า สินทรัพย์อื่น ๆ ของตราสินค้า และความภักดีกับตราสินค้า ตามลำดับ แนวทางการสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการเพื่อสร้างการรับรู้คุณค่าอุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐม พบว่า การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการ ประกอบด้วย 6 แนวทางได้แก่ 1) ควรสร้างความพร้อมให้กับอุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐมในการสร้างเครือข่ายต่าง ๆ ในการโฆษณาให้ประชาชนในจังหวัดนครปฐม และจังหวัดใกล้เคียงได้รับรู้คุณค่าอุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐมมากขึ้น 2) ประชาสัมพันธ์วัตถุประสงค์สำคัญของอุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐมให้ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น 3) การส่งเสริมการขาย ส่งเสริมเป็นระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้คุณค่าและเข้าใจในผลิตภัณฑ์/ การบริการ 4) การสนับสนุนการขายโดยพนักงานโดยพัฒนาพนักงานให้มีศักยภาพในการบริการให้มีความรู้เกี่ยวกับอุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐมเป็นอย่างดี 5) ส่งเสริมให้อุทยานการอาชีพชัยพัฒนาฯ มีการตลาดทางตรงเพื่อส่งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนที่สนใจได้รับรู้คุณค่าอุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐมได้ดียิ่งขึ้น 6) การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและเป็นที่น่าสนใจของประชาชนทั่วไป

11. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยทองสุข (Factors that affect the success of Internal Quality Assurance at Thongsook College) โดย ญัฐพล เนืองชมภู สิริกวิทย์ คุรุครองพันธ์ และ พรจิต อรัณยยานนท์ สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีสถานภาพในการปฏิบัติงานเป็นผู้ อำนวยการ/หัวหน้าหลักสูตร มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และมีความรู้ความเข้าใจการประกัน คุณภาพการศึกษาในระดับมาก ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็น ลำดับที่ 1 คือ ด้านผู้บริหารและนโยบาย ลำดับที่ 2 คือ ด้านการบริหารจัดการ ลำดับที่ 3 คือ ด้านบุคลากร ลำดับที่ 4 คือ ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนและลำดับสุดท้าย คือ ด้านลักษณะวัฒนธรรมองค์กรตามลำดับ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วิทยาลัยทองสุขด้านการวางแผนการดำเนินงาน แตกต่างกัน ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยทองสุขด้านการวางแผนการดำเนินงาน (Plan) การ ดำเนินงานตามแผน (Do) และการติดตามตรวจสอบ (Check) แตกต่างกัน นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย ด้านการบริหารจัดการและด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วิทยาลัยทองสุขในทิศทางเดียวกัน โดยมี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระดับสูง ตามลำดับ คือ ด้านผู้บริหารและนโยบาย ($r=.761$) ด้านการบริหาร จัดการ ($r=.720$) และด้านบุคลากร ($r=.709$)

12. สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 (Teacher Competencies Affecting Learners' Skills in the 21st Century, Schools in Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3) โดย เบญญาภา เพิ่มบุญ นิพล อินนอก และ สยาม เสริมพิมาย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ในพระสังฆราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ตามการประเมินของครู อยู่ในระดับระดับสูง ลักษณะดังกล่าวนี้ของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันพอสมควร 2) สมรรถนะของครูที่มี อิทธิพลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ตามการประเมินของครู ได้แก่ ระดับการพัฒนาผู้เรียนของครู ระดับการจัดการเรียนรู้ของ ครู และระดับการบริหารจัดการชั้นเรียนของครู สามสมรรถนะนี้อธิบายความแปรปรวนของทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 84.80 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .05$

13. การพัฒนามนุษย์ในวัชชีปุตตสูตร (THE HUMAN DEVELOPMENT IN VAJJIPUTTA SUTTA) โดย พระธนัท คุณส่วโร (สุทธิเมธีกร) พระมหาสุทนต์ นรเชฏฐ และ พระมหาสุสันต์ สุขวฑฒโน สาขาวิชา พระไตรปิฎกศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษา พบว่า 1. แนวคิดการพัฒนา มนุษย์ในพระไตรปิฎก เป็นการพัฒนาคุณสมบัติในตัวบุคคล จากปุถุชนผู้มีกิเลสไปสู่ความเป็นอริยชน โดยใช้ ปัญญาอย่างถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา 2. โครงสร้างและเนื้อหาหลักไตรสิกขาในวัชชีปุตตสูตร เป็น หลักธรรมของมนุษย์ แบ่งเป็น 3 อย่าง คือ 1) ศีล คือ การมีพฤติกรรมที่ถูกต้องกับเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม 2) สมาธิ การฝึกจิตให้มีความมั่นคง หนักแน่น ไม่หวั่นไหวต่อกิเลสต่าง ๆ และ 3) ปัญญา การมีความรู้ความ เป็นจริงของโลกและชีวิต มีความรู้อย่างแจ่มชัด ไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของสิ่งทั้งหลาย 3. แนวทางการ

พัฒนามนุษย์ตามหลักไตรสิกขาวิชชีปุตตสูตร แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านศีล หมายถึง พฤติกรรมทางกาย การอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อม (อริศีลสิกขา) 2) ด้านสมาธิ มุ่งพัฒนาจิตใจและอารมณ์ การควบคุมจิตให้ตั้งมั่น จิตสงบปราศจากสิ่งเศร้าหมอง (อริจิตสิกขา) 3) ด้านปัญญา มุ่งเน้นพัฒนาสติปัญญา เพื่อให้เกิดความรู้แจ้ง เห็นสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เป็นสัมมาทิฐิ (อริปัญญาสิกขา) และปัญญาในพระพุทธศาสนา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ โลกียปัญญา และโลกุตตรปัญญา

14. สุขวรรคในคัมภีร์ธรรมบท (THE SUKKAVAGGA IN DHAMMAPADA) โดย ญัฎฐาพรรณ กรรณิรมย์พริชา และ พระมหาอดิเดช สติวโร สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า 1) โครงสร้างและเนื้อหาสาระของสุขวรรคในคัมภีร์ธรรมบทมี 8 เรื่องในพระคาถามีสาระสำคัญหลัก ดังนี้ (1) เรื่องญาติกถาหุปสมนัตถุ เป็นเรื่องการระงับความทะเลาะของหมู่พระญาติ พระคาถามีสาระสำคัญหลัก คือ เราเป็นผู้ไม่มีเวรอยู่เป็นสุขจริงหนอ, เราเป็นผู้ไม่เดือดร้อนอยู่เป็นสุขจริงหนอ และเราเป็นผู้ไม่ชวนชวายเป็นสุขจริงหนอ, (2) เรื่องมารวัตถุ เป็นเรื่องมาร พระคาถามีสาระสำคัญหลัก คือ เราไม่มีกิเลสเครื่องกังวล อยู่เป็นสุขจริงหนอ, (3) เรื่องโกสลธัญญูปราชยวัตถุ เป็นเรื่องความพ่ายแพ้ของพระเจ้าโกศล พระคาถามีสาระสำคัญหลัก คือ ผู้ละทิ้งความชนะและความพ่ายแพ้ได้แล้ว มีใจสงบ ย่อมนอนเป็นสุข, (4) เรื่องอัญญตรกุลทวาริกาวัตถุ เป็นเรื่องสาวน้อยในตระกูลหนึ่ง พระคาถามีสาระสำคัญหลัก คือ สุข(อื่น) ยิ่งกว่าความสงบไม่มี, (5) เรื่องอัญญตรบุปาสกวัตถุ เป็นเรื่องอุบาสกคนใดคนหนึ่ง พระคาถามีสาระสำคัญหลัก คือ นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง, (6) เรื่องปเสนทิโกสลวัตถุ เป็นเรื่องพระเจ้าปเสนทิโกศล พระคาถามีสาระสำคัญหลัก คือ นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง, (7) เรื่องติสสเถรวัตถุ เป็นเรื่องพระติสสเถระ พระคาถามีสาระสำคัญหลัก คือ บุคคลดื่มปีเวกรส ลิ้มรสแห่งความสงบและได้ลิ้มรสแห่งปิตินิธรรมแล้ว เป็นผู้ไม่มีความกระวนกระวาย ไม่มีบาป, (8) เรื่องสักกวัตถุ เป็นเรื่องท้าวสักกะ พระคาถามีเนื้อหาสาระสำคัญหลัก คือ การอยู่ร่วมกับพระอริยะ ก่อให้เกิดสุขทุกเมื่อ, การอยู่ร่วมกับนักปราชญ์มีแต่ความสุข และบุคคลควรคบผู้เป็นปราชญ์ มีปัญญา เป็นพหูสูต มีวัตร เป็นพระอริยะ เป็นสัตบุรุษ มีปัญญาดี, 2) ประเภทความสุขในสุขวรรค แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความสุขแบบคฤหัสถ์ และความสุขแบบบรรพชิต และ 3) ลักษณะความสุขในสุขวรรค แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความสุขเกิดจากความไม่มีเวรต่อกัน, 2) ความสุขเกิดจากความไม่มีความเดือดร้อนเพราะกิเลส, 3) ความสุขเกิดจากการละความติดใจในกามคุณ 5, 4) ความสุขเกิดจากความปราศจากกิเลสเครื่องกังวล คือ ราคะ โทสะ และโมหะ, 5) ความสุขเกิดจากการอยู่ร่วมกับพระอริยะ และโดยที่สุตหมายถึง นิพพาน ความสุขที่ปรากฏในพระไตรปิฎก พบว่า 1) ประเภทของความสุขมี 13 ประเภท โดยจัดแบ่งเป็นคู่ ๆ ตรงกันข้ามกัน, จัดแบ่งความสุขออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความสุขแบบคฤหัสถ์ และความสุขแบบบรรพชิต, 2) ระดับขั้นของความสุข จัดตามลำดับขั้นของความสุขจากหายไปถึงขั้นละเอียดแบ่งได้เป็น 10 ขั้น ได้แก่ (1) กามสุข, (2) ปฐมฌานสุข, (3) ทุตติยฌานสุข, (4) ตติยฌานสุข, (5) จตุตถฌานสุข, (6) อากาสาณัญญาตนสมาปัตติสุข, (7) วิญญาณัญญาตนสมาปัตติสุข, (8) อากิญจัญญาตนสมาปัตติสุข, (9) เนวสัญญานาสัญญาตนสมาปัตติสุข, (10) สัญญาเวทยิตนิโรธสมาปัตติสุขในระดับขั้นของความสุข 10 ขั้นนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) ความสุขระดับกามสุข 2) ความสุขระดับฌานสุข และ 3) ความสุขระดับนิพพานสุข ระดับความสุข 3 ระดับนี้ สามารถนำมาจัดระดับความสุขได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ความสุขระดับโลกียสุข, 2) ความสุขระดับโลกุตตรสุข การนำสุขวรรคไปใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความสุข พบว่า มี 2 ลักษณะ คือ 1) ความสุขแบบโลกียสุข 2) ความสุขแบบโลกุตตรสุข

15. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานรักษาความปลอดภัย บริษัทรักษาความปลอดภัยในจังหวัดปทุมธานี (Strategies for improving the quality of working life of security Companies employees in Pathum Thani province) โดย สมคิด ศรีนาเมือง สาขาวิชายุทธศาสตร์

การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานรักษาความปลอดภัย ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับปานกลางในด้านสภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 2) สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตการทำงาน (1) ด้านการได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและยุติธรรม (2) ด้านสภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ (3) ด้านความก้าวหน้าและมีความมั่นคงในงาน (4) ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถของบุคคล (5) ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน (6) ด้านประชาธิปไตยในองค์กร (7) ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว (8) ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม 3) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน วิสัยทัศน์ได้แก่ ค่าตอบแทนที่ยุติธรรม มีหลักประกันชีวิตเพื่อความมั่นคง และดำรงความสุขร่วมกัน ยุทธศาสตร์ย่อย 7 ด้าน พันธกิจ 7 ด้าน เป้าหมาย 7 ด้าน และกลยุทธ์ 7 ด้าน ซึ่งมีความครอบคลุมและสอดคล้องซึ่งกันและกัน 4) การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานรักษาความปลอดภัยบริษัทรักษาความปลอดภัยในจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมมาตรฐานการประเมินแผนงานและโครงการได้มาตรฐานอยู่ในระดับดีทั้ง 7 ด้าน

16. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม “เซ็งผ้าหมี” ของบ้านขาวอำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (participation in Public cultural wisdom heritage management "Seung Pamee" of Ban Khwao, Selaphum District Roi Et Province) โดย ณฐนนท ทวีสิน วิทยาลัยทองสุข ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่พบในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม “เซ็งผ้าหมี” ของบ้านขาว อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขาดการประสานความร่วมมือกับชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การวางแผนการดำเนินงาน การลงทุนและปฏิบัติงาน การติดตามและประเมินผล โดยการใช้กลยุทธ์คือการประชุมกลุ่มย่อย การมีส่วนร่วม สรุปผล การอภิปรายผลร่วมกัน ในการแสดงความคิดเห็นเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เกิดแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม “เซ็งผ้าหมี” ของบ้านขาว อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีปัจจัยที่ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมที่สำคัญ 4 ประการคือ ค่าตอบแทนในการเข้าร่วมเซ็งผ้าหมี งบประมาณสนับสนุนในการจัดซื้ออุปกรณ์เซ็งผ้าหมี จุดศูนย์รวมและหน่วยงานที่รับผิดชอบการเซ็งผ้าหมี ประชาสัมพันธ์กิจกรรมเซ็งผ้าหมี และแนวทางการจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม “เซ็งผ้าหมี” มีขั้นตอนทั้งสิ้น 5 ขั้นตอนคือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัญหาของชุมชน การวางแผนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต การกำหนดกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล ทำให้เกิดการอนุรักษ์และพัฒนาประเพณีเซ็งผ้าหมี ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง พร้อมเผยแพร่ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ให้ออกสู่สาธารณะชนทั่วไป

17. การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (Development of the Effectiveness of the Sangha Administration) โดย พระครูสาครธรรมประสิทธิ์ วิทยาลัยทองสุข ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สรุปว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการบริหารกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดโดยลำดับได้แก่ ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส ($\hat{Y} = 0.374X_1 + 0.491X_2$) ค่า R Square = 0.805 คุณภาพการบริหาร ($\hat{Y} = 0.742X_1 + 0.325X_2 - 0.453X_3$) ค่า R Square = 0.793 และการมีส่วนร่วมสนับสนุน ($\hat{Y} = 0.245X_1 - 0.120X_2 - 0.255X_3$) ค่า R Square = 0.716 ตามลำดับ โดยมีสมการพยากรณ์ $\hat{Y} = 0.429X_1 + 0.421X_2 + 0.418X_3$ ค่า R Square = 0.761 การวิจัยนี้ได้ค้นพบทฤษฎีสำคัญที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์คือ ทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีการบริหารและทฤษฎีการมีส่วนร่วมและได้สะท้อนให้เห็นว่าวัดยังมีการบริหารงานตามทฤษฎีองค์การในระบบปิดเพราะประสิทธิผลของการบริหาร

กิจการคณะสงฆ์ยังขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสเป็นหลักจึงควรที่จะเปิดการบริหารกิจการวัดให้ผู้มีส่วนร่วมสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมภายนอกตามทฤษฎีองค์การระบบเปิดให้มากยิ่งขึ้นและมีการปรับโครงสร้างการแบ่งงานของการบริหารวัดให้มีรองเจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสผู้รับผิดชอบในด้านต่างๆและมีคณะสงฆ์ปฏิบัติหน้าที่รองรับในแต่ละด้านอย่างเป็นระบบตามหลักการจัดองค์การที่ยึดหลักกฎหมายและเหตุผล

18. การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารงานโรงเรียนกีฬานครนนท์วิทยา 6 จังหวัดนนทบุรี (The development of information technology skills of educational personnel for administration Nakornnon Wittaya Sport 6 School, Nonthaburi Province) โดย โสภี วิวัฒน์ชาญกิจ วิทยาลัยทองสุข ผลจากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารงานโรงเรียนกีฬานครนนท์วิทยา 6 จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่าส่วนใหญ่คือ ด้านคอมพิวเตอร์อันดับที่สอง คือด้านระบบสื่อสารและลำดับสุดท้ายคือด้านเทคโนโลยีเครือข่ายตามลำดับและเพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่าบุคลากรทางการศึกษามีทักษะในด้านคอมพิวเตอร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว

19. ความพึงพอใจของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (Satisfaction of Higher Education Student on Student Loan) โดย ณัฐพล เนื่องชมภู สิริกวินท์ คุรุครองพันธุ์ และ จิระพันธ์ นามสวัสดิ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข ผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความพึงพอใจลำดับที่ 1 คือ ด้านเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ลำดับที่ 2 คือ ด้านเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืมลำดับที่ 3 คือ ด้านเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืมและลำดับสุดท้าย คือ ด้านเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืมตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ของนักศึกษา ได้แก่ เพศ, ภูมิภาค, จำนวนพี่น้อง, อาชีพของผู้ปกครอง, รายได้ของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปัจจัยทางประชากรศาสตร์ของนักศึกษา ด้าน เพศ, ภูมิภาค, จำนวนพี่น้อง, อาชีพของผู้ปกครอง, รายได้ของผู้ปกครองต่างก็มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ยกเว้น การศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าทางประชากรศาสตร์ของนักศึกษา คือ การศึกษาของผู้ปกครองต่างก็มีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน

20. พุทธจริยธรรมสำหรับผู้นำทางการเมือง (Buddhist ethics for political leaders) โดย พระครูโสภณสุตากร (ณัฐธัญภัทร ฆ้องพาหุ) พระมหานรินทร์ สุรบุญโญ และ กาญจนพงศ์ สุวรรณ วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สรุปได้ว่า ในปัจจุบันนี้สังคมไทยกลายเป็นสังคมนิยมวัตถุทำให้คนหันห่างจากหลักพุทธธรรมไปต่างคนต่างมุ่งแต่จะแสวงหาประโยชน์ตามการเปลี่ยนแปลงไปของกระแสโลกโดยมิได้นึกถึงคุณธรรมจริยธรรม ผู้นำทางการเมืองจึงถือเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมือง เพราะหากผู้นำทางการเมืองขาดซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมืองแล้ว ก็มักจะก่อปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่าง ๆ หลักพุทธจริยธรรมสำหรับผู้นำทางการเมืองเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาแก้ปัญหাজริยธรรมสำหรับผู้นำทางการเมืองได้เป็นอย่างดีเนื่องจากเป็นหลักธรรมสำหรับผู้นำทางการเมืองโดยเฉพาะ ในบทความนี้ผู้เขียนจึงขอเสนอประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้คือความหมายของพุทธ

จริยธรรมสำหรับผู้นำทางการเมือง การเกิดของพุทธจริยธรรมสำหรับผู้นำทางการเมือง การปลูกฝังพุทธจริยธรรมสำหรับผู้นำทางการเมือง และหลักพุทธจริยธรรมสำหรับผู้นำทางการเมือง

21. ความเชื่อเกี่ยวกับผีและพุทธศาสนาที่ปรากฏในพิธีกรรมพื้นบ้าน : กรณีศึกษาพิธีสงในบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ของในจังหวัดตราด (The faith about Ghost and Buddhism in folk ritual : A Case Study from Song Nai Ban Ritual of the Chong in Trat Province) โดย Wu Xiaoxiao
นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผลการศึกษา พบว่า พระพุทธศาสนาได้เข้ามาในลักษณะของการแทรกซึมรวมเข้าไปกับความเชื่อดั้งเดิมในพิธี"สงในบ้าน"ในปัจจุบันนี้ทั้งในระดับรูปธรรมคือส่วนที่จะมองเห็นได้ เช่นพื้นที่ที่เลือกเครื่องสักการะ ภาษาปรากฏในชื่อพิธีและผู้เข้าร่วมพิธี ส่วนในระดับนามธรรมคือ คติความเชื่อที่แฝงในพิธีและการให้คุณค่า

22. มองผ่านเลนส์ : วัฒนธรรมการเมืองไทยสู่กลียุคระดับชาติต่อวิกฤติโควิด 19 (Looking through the lens: Thai political culture to the national upheaval towards the Covid crisis 19) โดย ชาญชัย ฤทธิร่วม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย วินิจ ผาเจริญ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กฤษณา เสนาเวียง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม และ สัญญา สะสอง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
สรุปว่า บทความทางวิชาการเรื่อง “มองผ่านเลนส์ : วัฒนธรรมการเมืองไทยสู่กลียุคระดับชาติต่อวิกฤติโควิด 19” เป็นการศึกษาหลายมิติทางวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการศึกษาในครั้งนี้ให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน 1) มองผ่านเลนส์ศึกษารูปแบบการบริหาร/การบริหาร 2) วัฒนธรรมทางการเมืองไทยปีพ.ศ. 2557-2563 3) กลียุคกับความเป็นอยู่ของคนในชาติ 4) วิกฤติโควิด 19 มีผลกระทบต่อประเทศไทย 2563

23. ระบบการบริหารราชการไทย (Thai government administration system) โดย ฉัฏฐ์ สุตา ชัยโณม จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และ ชุติพร นาหวัณิล คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
สรุปว่า บทความนี้กล่าวถึงระบบการบริหารราชการไทย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญกับประชาชนของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม หรือด้านการเมือง ระบบการบริหารราชการไทยจะต้องมีบทบาทในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเสมอ เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการปฏิบัติในรูปของกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือนโยบาย ดังนั้น ระบบการบริหารราชการไทย จึงมีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติอย่างมาก เนื่องจากการบริหารราชการมีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับชีวิตประจำวันของประชาชนในสังคมตั้งแต่เกิดจนถึงตาย เช่น กิจกรรมการท้องเที่ยวและกีฬา การสาธารณสุข เป็นต้น

24. การปรับเปลี่ยนทิวทัศน์วิปาสด้วยการถ่ายถอนอกุศลอุปาทานตามแนวพุทธศาสนมหายาน (THE ALTERATION OF INTOLERANCE BY TAKING DOWN THE VENGEANCE OF PATHAN ALONG THE MAHAYANA BUDDHISM) โดย กรกนก ศรีสุวรรณ สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
สรุปว่า บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องการปรับเปลี่ยนทิวทัศน์วิปาสด้วยการถ่ายถอนอกุศลอุปาทานตามแนวพุทธศาสนมหายาน และแนวคิดการปรับเปลี่ยนทิวทัศน์วิปาสด้วยการถ่ายถอนอกุศลอุปาทานตามแนวพุทธศาสนมหายาน พบว่า “วิปาส คือ ความสำคัญผิด คิดผิด เห็นผิด คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงในสภาวะของไตรลักษณ์ อันเป็นไปในส่วนจิตและเจตสิก 3 ประการ คือ สัญญาวิปาส จิตวิปาส และ ทิวทัศน์วิปาส และการปรับเปลี่ยนทิวทัศน์วิปาสด้วยการถ่ายถอนอกุศลอุปาทานตามแนวพุทธศาสนมหายาน คือ การบำเพ็ญเพียรตามอุดมคติ 3 ประการ ประการที่ 1 หลักมหาปัญญา การเข้าถึงศูนย์ตา 2 ชั้น คือ “บุคคลศูนย์ตาและธรรมศูนย์ตา” (มาจากไหน) ประการที่ 2 หลักมหากรุณา การ

ตั้งโพธิจิตมุ่งพุทธภูมิ ไม่มุ่งเพียงอรหันต์ภูมิ สร้างบารมีเพื่อช่วยสัตว์ บำเพ็ญบารมีขึ้น 6 คือ ชั้นที่หนึ่ง ทานปารมิตา ชั้นที่สอง ศีลปารมิตา ชั้นที่สาม กษานติปารมิตา ชั้นที่สี่ วิริยปารมิตา ชั้นที่ห้า ธ्यानปารมิตา ชั้นที่หก ศาสนาปารมิตา ประการที่ 3 หลักมหาอุปาย คือ พระโพธิสัตว์จะต้องประกอบด้วยกุศลโลบาย นานัปการ ในการช่วยเหลือปวงสัตว์

25. บทวิจารณ์หนังสือเรื่อง “นิติปรัชญาแนวพุทธ” โดย สุธีระ ชาญสมร นิสิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สรุปว่า หนังสือเรื่อง “นิติปรัชญาแนวพุทธ” เป็นหนังสือประเภทตำรา แต่งโดย คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีเนื้อหาสาระแบ่งเป็น 9 บท มุ่งหมายให้ศึกษาศึกษาทฤษฎีและปรัชญาแห่งกฎหมายตามแนวพุทธปรัชญาทางกฎหมายของสำนักความคิดต่างๆ ที่สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนปัญหารากฐานแห่งกฎหมาย เปรียบเทียบปรัชญากฎหมายแนวพุทธกับกฎหมายของสำนักความคิดต่างๆ มุ่งหมายให้ศึกษาเรียนรู้ทฤษฎีและปรัชญาแห่งกฎหมายตามแนวพุทธ ปรัชญาทางกฎหมายของสำนักความคิดต่างๆ ที่สำคัญในอดีตและปัจจุบันตลอดจนปัญหารากฐานแห่งกฎหมาย เปรียบเทียบปรัชญากฎหมายแนวพุทธกับกฎหมายของสำนักความคิดต่างๆ